

VICENÇ PAGÈS JORDÀ

La Biblioteca Bac de Roda va acollir el passat dijous 26 de març l'activitat El Club del Llibre amb la presència de l'escriptor Vicenç Pagès. El Club del Llibre és un cicle de trobades amb escriptors a les biblioteques, promogut per la Diputació de Barcelona i amb la col·laboració de diverses editorials. L'acte es va celebrar al El Teatre Eliseu i va comptar amb la presència dels Clubs de Lectura de les biblioteques de la comarca d'Osona.

Vicenç Pagès Jordà (Figueres, 1963). Entre les seves primeres obres **figuren *Cercles d'infinites combinacions*** (1990), ***Grandeses i misèries dels premis literaris*** (1992) i ***El món d'Horaci*** (1995). L'any 1997 va veure la llum el seu primer gran èxit, la novel·la curta ***Carta a la Reina d'Anglaterra***, que narra en cent pàgines mil anys de la vida del protagonista. A aquest llibre el seguien ***Un tramvia anomenat text*** (1998), un assaig sobre l'escriptura, i la novel·la ***La felicitat no és completa***, premi Sant Joan 2003. El 1999 va obtenir el premi Documenta amb el recull de contes ***En companyia de l'altre***. El 2004, el recull ***El poeta i altres contes*** va obtenir el premi Mercè Rodoreda. El 2006 va aparèixer ***De Robinson Crusoe a Peter Pan***, un assaig sobre literatura juvenil. Tres anys més tard va **publicar *Els jugadors de whist***, que va ser un èxit de vendes i va obtenir el premi Crexells a la millor novel·la de l'any. El 2011 va publicar l'almanac literari ***El llibre de l'any***, i el 2013 el llibre infantil ***La lletia viatgera***. Amb ***Dies de frontera*** va guanyar el Premi Sant Jordi l'any 2013.

És professor de llengua i estètica a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (Universitat Ramon Llull) i col·labora habitualment a El Punt Avui, El Periódico i L'Avenç.

L'autor va començar la sessió explicant que ell ha escrit quatre novel·les: ***El món d'Horaci***, ***La felicitat no és completa***, ***Els jugadors de whist*** i ***Dies de frontera***, que és el que fa 13 de tots els seus llibres publicats. Per l'autor, cada un dels seus llibres és el resultat de l'anterior i els llibres s'expliquen a partir del que un mateix ha fet i els canvis que ha experimentat des del llibre anterior. Pagès diu que les quatre novel·les són realistes i estan totes molt connectades, sense les tres primeres no hi hauria la quarta. El primer llibre és un cabasset de contes, que n'incorpora de diferents èpoques, anys i diferents estils (teatral, assagístic, periodístic) que han esdevingut capítols de novel·la i conformen un collage variat que potser fa que el lector es perdi una mica. Amb la segona novel·la, ***La felicitat no és completa***, ens trobem amb set capítols llargs i cada un està escrit amb un estil diferent que mostra set moments de la vida del protagonista, amb salts temporals i sense saber què passa entre un capítol i l'altre en la vida del personatge principal. L'autor diu que és un llibre més unitari, menys experimental i amb menys veritat de capítols: un protagonista que no li passa gaire res.

Els jugadors de whist és una barreja dels dos llibres anteriors. Els dos primers semblen el camí per arribar a aquest tercer. Té molts capítols diferents (contes, articles) que expliquen tres moments en la vida del protagonista: infància, adolescència i vida adulta matrimonial i deliri sentimental. Després d'aquest llibre, molt ben rebut i premi Crexells, va decidir fer ***Dies de Frontera***, que és la versió reduïda d'***Els jugadors de whist***. Segons l'autor, ***Dies de frontera*** tanca aquesta tetralogia iniciada amb ***El món d'Horaci***.

A ***Dies de frontera*** hi trobem personatges que surten a tots quatre llibres i podem veure com aquests personatges tenen una evolució. A l'autor li fa gràcia que el lector, si s'ha llegit els quatre llibres, trobi els mateixos personatges. També es permet alguna picada d'ull a d'altres autors, com és el cas de l'aparició a ***Dies de Frontera*** d'algunes citacions del llibre d'Emili Olcina ***No cruces las piernas***, dedicat al cinema pornogràfic. Per a Pagès Jordà, aquesta referència és com un regal cap a Olcina, que es va sorprendre en aparèixer al relat.

Seguint amb les explicacions de la seva creació literària, Vicenç Pagès va comentar que tots els espais que surten a les seves novel·les els ha vist i recorregut ell mateix. Els llocs són reals però els personatges són inventats, encara que alguns dels seus amics es pensin que han inspirat algun dels

personatges. Pagès Jordà configura els seus personatges amb trossos de persones, com si fos Frankenstein. Els personatges són puzzles i si es parteix de coses que el personatge diu o fa, llavors té més cares. Si el personatge funciona, llavors pots buscar elements i el fas de coses concretes: un pentinat, un cotxe. També assenyala que els diàlegs són reals, que són superiors a la seva capacitat d'inventiva. Ell escolta a la gent i llavors es guarda les frases per fer-les servir en les seves novel·les.

La segona part de la sessió es va desenvolupar amb la participació dels lectors. En les intervencions es va parlar de l'estructura de la novel·la ***Dies de frontera***, que és una mena de trencaclosques, un calidoscopi que demana al lector que vagi construint els esdeveniments i això dóna un joc divertit i gratificant que fa anar i venir en el temps. L'autor creu que si el lector no treballa no és un bon lector. Si l'escriptor ho dóna tot fet, i ho diu tot, anul·la al lector. Llegir és completar i han de quedar coses per acabar de construir. Un final obert és com una gran estafa i vol dir que l'escriptor sap nuar bé però llavors no desfà el nus i no voler la col·laboració del lector és estafar. La lectura és com els passatems d'unir punts amb ratlles, que al final et deixen veure una figura amagada. És com confeigir un trencaclosques.

A ***Dies de frontera*** hi ha capítols com el que fa referència a la Caputxeta vermella, o el del castell de Sant Ferran, que són part d'articles publicats. Per l'autor, cada capítol s'ha de d'aguantar sol i també aguantar la novel·la, i el seu model és ***Rayuela*** de Julio Cortázar.

També es va fer comentar la sorpresa que provoca el penúltim capítol dedicat a Déu. En aquest capítol es fa referència al narrador i es presenta com un Déu omnipotent de la novel·la, que ho sap tot i que ho domina tot, com si volés amb un "drone".

El títol de la novel·la també va suscitar debat. L'autor va explicar que un dels títols que va estar pensant per a la novel·la era *En trànsit*, que respon més a la idea de moviment, mentre que associem el terme frontera a una barrera, a la immobilitat. Però semblava que a l'editorial li agradava més ***Dies de frontera***, que marca com els personatges estan passant per una etapa, es mouen, se situen al llindar d'una frontera. També hi havia un títol "graciós", que era *Dies de rotonda*, on l'autor imagina els dos protagonistes fent voltes en una rotonda, sense acabar de decidir-se per cap opció. Com a personatges en crisi, es troben en la posició que en escacs s'anomena *zugzwang*: saben que qualsevol moviment els perjudicarà, per això intenten no decidir, continuar voltant per la rotonda, que és, més que una frontera, el llindar dels nostres dies.

Les llistes que apareixen a ***Dies de frontera*** també van cridar l'atenció dels lectors. L'autor diu que les llistes són els reflex dels nostres dies, cada vegada hi ha més llistes. Hi ha webs que només són llistes. No tenen un discurs, ni un pensament, ni reflexions, però ajuden a entendre les coses. Saber quins grups de Facebook agraden als personatges permet fer-ne un retrat i el lector el pot jutjar: ens definim per les llistes.

Pagès Jordà també va fer incidència en la manera de fer una novel·la, i començar-la amb una idea no és una bona idea. En una novel·la s'ha de partir de fets, escenes, personatges, però mai d'idees. N'hi ha d'haver, es clar, però si només n'hi ha una es tracta d'un pamflet.

Per acabar, l'autor parla de la passejada final de la protagonista, la Teresa. Ell va fer aquesta passejada també i la protagonista havia de fer el viatge caminant. És un espai molt conegut, però sempre hi passem a cent per hora. Només de reduir la velocitat t'adones que no és el que sembla i el relat aquí es converteix en una crònica periodística.

Mercè Franquesa
Roda de Ter, abril 2015